

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Van Henten-Meijer, Betske

Kenmerk

Z.22.387410 / D.22.1607847

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Procesvoorstel voor participatie van jongeren in Lokaal akkoord jeugd

Voorgesteld besluit

Het college de opdracht te geven om de raad een procesvoorstel voor te leggen voor een mogelijke invulling in een vorm van burgerberaad met jongerenparticipatie in het lokaal akkoord jeugd met in ieder geval:

- a. een duidelijke concrete vraagstelling aan de jongeren
- b. bij welk keuzemoment in het proces Lokaal Akkoord dit past
- c. de consequenties
- d. een tijdslijn
- e. de kosten

en daarbij de aanbevelingen uit de onderzoeken NHL-Stenden ter harte te nemen.

Aanleiding

Samen met de samenleving is een belangrijk uitgangspunt in de raadsagenda 2022-2026. In de raadsagenda staat dat als volgt verwoord: "de raad kiest bewust voor participatie waar we inzicht van de samenleving nodig hebben."

Ook wil de raad nieuwe vormen van betrokkenheid gebruiken vanuit de wens om bestuur en inwoners dichter bij elkaar te brengen. Participatie in een vorm van burgerberaad is een bijzondere vorm van participatie.

Op dit moment wordt gewerkt aan het lokaal akkoord jeugd met als doel ondersteuning en zorg voor jeugd die ook in de toekomst uitvoerbaar en betaalbaar is. De raad wil jongeren betrekken bij dit gesprek.

Er zijn in de raadsagenda een drietal A-dossiers aangewezen waarbij de raad het gesprek met de samenleving gaat voeren. Het initiatief voor het opstarten van deze processen is neergelegd bij de begeleidingscommissie.

De begeleidingscommissie legt nu een voorstel voor om eerst een pilot met een vorm van burgerberaad te doen binnen een al lopend proces, het lokaal akkoord jeugd. Zo kunnen we naast dat we van jongeren horen wat zij belangrijk vinden en nodig hebben, uit de opgedane ervaring met de vorm van burgerberaad leren voor het gesprek met de samenleving in een A-dossier.

Motivering

Participatie in een vorm van burgerberaad

De raad van Heerenveen heeft de inzichten van de samenleving nodig bij het ontwikkelen van beleid. Door gebruik te maken van nieuwe vormen van betrokkenheid van inwoners wil de raad inwoners en bestuur dichter bij elkaar brengen.

De raad wil een volgende stap zetten in democratische vernieuwing. Een bijzondere vorm van participatie is het burgerberaad. Bij een burgerberaad gaat een gelote groep burgers

(een doorsnee van de samenleving), in dit geval jongeren aan de slag met een vraagstuk of probleem. Hierover geven zij dan vervolgens een advies aan de gekozen volksvertegenwoordigers die hierover dan een besluit kunnen nemen. Burgerberaden zijn er in veel verschillende soorten en maten. Welke vorm gekozen gaat worden moet verder worden uitgewerkt. Voor een goed advies van een burgerberaad is een duidelijk dilemma, een duidelijk probleem en daarbij een duidelijke vraagstelling nodig. Ook de omvang van de groep kan verschillen.

Het lokaal akkoord jeugd biedt een goede gelegenheid om een pilot te doen met een vorm van burgerberaad. Het betreft immers een overzichtelijk onderwerp en een afgebakende doelgroep. Daarmee kan de gemeente ervaring opdoen met deze vorm van participatie.

Jongeren betrekken bij Lokaal akkoord jeugd

Het lokaal akkoord jeugd heeft als doel ondersteuning en zorg voor jeugd die ook in de toekomst uitvoerbaar en betaalbaar is. Dit akkoord gaat dienen als beleidskader. Het akkoord komt tot stand vanuit de gedachte dat dit alleen mogelijk is wanneer de gemeente hier in nauwe co-creatie met maatschappelijke partners vorm aangeeft. Het betreft een innovatieve wijze van beleidsvorming.

Ook de gemeenteraad is hier nauw bij betrokken en is in gesprek over de kaders. Het is belangrijk om op een nader te bepalen moment ook met de jeugd en jongeren voor wie dit beleid bedoeld is, te spreken. Hun inzicht is van grote waarde. Een vorm van burgerberaad met jongeren kan hiervoor als middel ingezet worden. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een toetsgroep, toetsend naast de experts.

Het organiseren van participatie van jongeren sluit bovendien aan bij het initiatiefvoorstel jongeren waarin is afgesproken jongeren meer te betrekken en om samen met college en andere partners een vervolg te willen geven aan het onderwerp jongerenparticipatie in verschillende vormen.

Procesvoorstel door college

Het college wordt gevraagd om de raad een procesvoorstel voor te leggen over de mogelijke invulling van de participatie met jongeren in een vorm van burgerberaad met daarin:

1. een duidelijke concrete vraagstelling aan de jongeren
2. bij welk keuzemoment in het proces Lokaal Akkoord dit past. Dit moet een moment zijn voorafgaand aan een keuzemoment van de raad
3. de consequenties
4. een tijdslijn
5. de kosten.

Versterken democratische waarden transparantie en inclusie

Het college wordt gevraagd om bij dit proces(voorstel) deze aanbevelingen vanuit de onderzoeken door de NHL-Stenden ter harte te nemen in het bijzonder die rondom inclusie en transparantie.

Als gemeente hebben we de laatste jaren steeds meer kennis en ervaring opgebouwd in processen met de samenleving. De onderzoeken van NHL-Stenden hebben daarbij in grote mate bijgedragen.

Op basis van 7 verschillende democratische waarden werden participatieprocessen beoordeeld. Het gaat om de democratische waarden: inclusie, invloed, legitimiteit, deliberatie, efficiëntie, transparantie en burgerschap. Deze zeven waarden vormen de democratische meetlat. Op basis van deze meetlat kan een participatieproces opgezet worden en vervolgens op de kwaliteit beoordeeld worden.

Uit de onderzoeken van de NHL-Stenden over de afgelopen raadsperiode komt naar voren dat de waarden transparantie en inclusie meer aandacht nodig hebben. Bij transparantie betekent dit dat er meer duidelijkheid over rollen, taken en het proces moet komen. Om de inclusie te verbeteren moeten de groepen die participeren in de processen representatiever worden.

Om deze 2 waarden te verbeteren zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Selecteer zorgvuldig bij welke onderwerpen welk type proces wordt ingericht en hoeveel zeggenschap inwoners rond dat onderwerp hebben.
1. Wees transparant over wie wat doet in welke fase van het proces, wat ligt er aan het einde van iedere processtap?
2. Meer helderheid over de verschillende rollen, spelregels en spelers in het gemeentelijke besluitvormingsproces.
3. Formuleer ambities voor inclusie voordat het proces verder wordt ingericht en pas de wijze van uitnodigen en de vormgeving van het proces daarop aan.
4. Bij participatie streven naar een groter aantal en meer diversiteit van deelnemers.
5. De communicatie verbeteren, meer in samenhang en meer doelgroep gericht.
6. Werk in iedere stap met visuele informatie.

Beoogd effect

Doel van de participatie is om van jongeren te horen wat zij belangrijk vinden en nodig hebben.

Risico's of kanttekeningen

Deze vorm is een pilot en uit de opgedane ervaring kunnen leerpunten geformuleerd worden.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Financiën

n.v.t.